

ez nálunk is. Pl. minden község vessen számot magával, hogy lakói minő fülzből s mit dolgoznak nagyobb hivatással, s főleg földtája minő füztemelése legalkalmasabb, és azt vegye nagyobb gondozás alá s most a tavaszon abból rakjon el dugványokat.

Elvül megtartandó, hogy a durvább munkákhoz finomabb (vékonyabb), a finom munkákhoz durvább vessen kívánatik.

Ez kissé ellentmondásnak tetszik a laikus előtt, de rövid magyarázat érthetővé teszi; mert a durvább készítmények ép szál verszökből fonatnak, míg a finomak hasagotott gyalult füzéből készülnek.

Vidékünkön 17-féle füzet különböztettem meg, azonban itt is többféle található; de vannak berendezett füztenyészdek, hol mint pl. Bécsben dr. Hottnál s a basfordi faiskolában Angolhonban 300 különféle fajt termelnek E számtalan fajból mint legjobbakat ajánlom a következőket:

1. Az aranyfűz (salix vitellina aurea). Sárga hárjálól, apró s az ághoz gyéren tapadt ritgyeiről könnyen fölmerhető. Meglehető hosszú vékony ágakba nő s bokra dus.

2. A spárgafűz (salix uralensis caspica) közel rokon az előbbihez. Egyedüli eltérés a külszínben van, mennyiben ennek léja veres. Egy gyökérről számtalan ágat hajt. Agai vékonyak, könnyen hajlíthatók. Magasságban 1 méternél ritkán nő nagyobbra. Mellék-ágakat nem hajt.

(Vége következik.)

Szemerjának Szentgyörgyhöz csatlakozása ügyében Szemerja részéről ev. ref. lelkész Demes Péter ur érzi magát a trompf-adásra hivatottnak. Adjuk olvasóink győnyörködtetése végett cikkét kevés kivétellel szóról-szóra s arra most csak azon megjegyzésünk van, hogy vannak választott egyének, kiknek kezében a legjobb ügy is elvész, annyival inkább az olyan, mely csak egyéni érdekek miatt forceiroztatik.

Szemerja-Szentgyörgy.

Mosto ur: „Vicem pro vice . . .”

T. szerkesztő ur!

1877. év 23. szám alatti „Nemere” című lapjában olvasom a „Szentgyörgy-Szemerja” cég alatt kiadott vezércikket . . . nevettem. De megjelenik a 24-ik szám is; most elkomolyodtam és feljogosítottan érzetem magamat: „Szemerja-Szentgyörgy” cím alatt soraimnak — nem vezércikk helyén, vezércikk nem ohajt lenni — becses lapjában egy kis tért kérn.

Cikkirő ur!

Részletelem veszem: (t. i. cikkirőt. Szerk.)

1) „Elmondjuk Szemerja és Szentgyörgy egyesítésében indifferens nézeteinket.”

Erre észrevételem: Nem szabad, sőt kár e szót „indifferens” hangoztatni: ott, hol örökösült, százonad át ősi jogot élvezett, benszülött honpolgárok joga van megtámasztva. — Igy azok szólhatnak, kiknek ajkakra illik: „Ott hazám, hol jól élek”, vagy azok: „Die sind ohne Vaterland”, hátukon a házuk stb.

2) „Szemerjának Szentgyörggyeli egyesítését — nem két község, . . . Háromszék érdekében — a fonoda felállításra teszi függővé — vitális kérdés” stb.

Kérdem ugyan miért? Hát Szemerja akkora faktor, hogy kivüle Szentgyörgy elvesz az éjji homályban, mint futó csillag? Fonoda? Hiszen tudommal Szentgyörgy fővezéreinek már kizemelt helyei vannak, igen alkalmasok. Tudom . . . más itt a baj. E tekintetben Szentgyörgy Szemerja vagyonára áhitozik. — (Ohó pater!)

„Egyesületesen kívül . . . emporiális . . . stb.”

Kérdem: Mit hoz Szentgyörgynek, ha a vidéket kizárja — felelek éhséget. Megfizetjük ezután is, a mit a vámszedő parancsol, hogy Szentgyörgy is éljen.

3) „Miután . . . Szemerja felé terjeszkedhetik . . . Szemerja lesz a város fénye . . .” stb.

Quo modo? Eptülhetnek szép házak keskeny utca mellett. De ám előbb ki kell sajátítani.

„Itt fog — ha engedélyezve lesz . . .” stb.

Ugyan cikkirő ur! minő propositionál él, „Ha” Hát nincsen tisztában önön magával? Ugy látom, hogy nincs. Ilyen körülmények közt hiszem, hogy józan eszét veszítette.

4) „ . . . vagyilekű charta-bianka . . .” stb.

Lép éneklő madarak megfogására.

Miért ohajt cikkirő ur Szemerja felé terjeszkedni? Árkos vagy másfelé nincsen elég tér, vagy azon helyet más mondja sajátjának? Ugy tudom, hogy az még szentgyörgyi terrenum. Szentgyörgy azokon a helyeken mozoghat, míg Szemerja felé mérgecs a hely.

Az abszolút kormány 1853-ban a kívánt célt akkor sem érthette el, t. i. K. kapitány ur sem vihette keresztül az egyesítést.

Cikkirő ur! ily észrevételek után hiszem, hogy csakis rosszakarat kívánja és selejtes önérdék, hogy Szemerja Szentgyörgyhöz csatlakozzon; mert Szemerja közvetlen érdeke önállóságát parancsol:

a) Szivesen fizetjük a vámat.

b) A domestikát megfizetjük Háromszék megye pénztárába szivesebben, hogysem S. Szentgyörgynek adjuk át.

c) Szemerja egyházi hivatalnokai felett az erdélyi ev. ref. egyház főbb hivatalnokai örökönek. Biztosabb, mint Szentgyörgy charta-biankája.

d) Ez már fontosabb: „Vicem pro vice” — ugy szereszed felebarátodat, mint önön magadat, értem a tüzölt-egyletet.

Cikkirő ur! Most kezdek sajnálkozni, hogy épen Szentgyörgy intelligentiája kíván az egyesület által nagyobb mérvű terhet róni ugy népre cáiként Szemerjára. E tárgyról később bővebben.

Azonban bizván főispán ő méltósága és alispán ur törvény szerinti lelkismeretes eljárásában, remélem, hogy kicsinyes önérdekerem nem fogják feláldozni Szemerja veszesületét és így jogos önállóságát.

Eszrevételeimet kötelességből tettem és nem félek, ha a „Nemere” azt fujja is: „Nincsen Szemerján életbiztonság”. Mert ez még Szemerján nem történt meg.

Cikkező ur! „Vicem pro vice . . . stb.

Szemerja, 1877. március 24-én.

Demés Péter,

Országgyűlés.

A képviselőház március 25-én tartott ülésében tárgyalta és elfogadta a kormány kölcsön törvényjavaslatát. Az ellenzék három árnyalata ugy a kormány-párt e kérdést bizalmi kérdésnek tekintette az ellenzék megtagadta, a kormány-párt ellenben megszavazta.

Utolsó ülést a képviselőház 26 án reggel tartott s a képviselők eltávoztak a husvét szünidőre s 3 hétig az országgyűlést szünetelteti fog.

Bodzaforduló, 1877. márc. 26.

Tekintetes szerkesztő ur!

Megyénk keleti szélén izoláltan a hegyek közé besorolva fekvő három község, névszerint: Bodzavám, Bodzaforduló és Szaitabodza román ajku lakossága néhány évek óta a mostoha sors által annyira áldozva volt, mert fő élelmi cikke, a törökbuza termés 3 év óta sehogysem sikerült s amellet az államadó és más terhek fokozatosan emelkedtek, hogy mintegy 100 legszegényebb sorsú család elhatározta, miszerint ezen a tavaszon a szomszédos Oláhbona véglegesen kiköltözni fog, mert megunták már közeledési út hiányában az elodázhatlan szükséges törökbuza tovább is a szomszédos Oláhbonból hátukon kibordogtatni.

Ezön itten köztudatu körülmény ugyan az itteni lakosságot annyira lehangolta, hogy mentől inkább közeledtünk a tavasz virulásához, a lehangultság annál nagyobb mérvben mutatkozik.

Azonban az isteni gondviselés e szorongatott lakosság sorsa felett másképen intézkedett s elküldte a Messiást a megszomorodottakat vigasztalása végett.

Ugyanis folyó hó 24-én a delutáni órákban m. kir. mérnök Sompek József három olasz utépítő mesterrel közösgünkbe megérkezett s még az nap Krasznába lement, nemcsak, sőt más nap kora reggel — habár vasárnap volt, esett, havazott s a szél is nagyon fujt, illetőleg oly zordon idő uralkodott, hogy széke-lyesen mondvá a kutyát is benn kellett volna tartani — nevezet mérnök ur az ut tracterozását a romániai határszélig ritka erély és buzgalommal nemcsak megkezdette, sőt rendezte folytatn Szaitabodza községe a mai nap 65 tenyeres munkást az utvonlra kiállított s így ezen utvonl kiépítése kezdetét vette, mely tény által az itteni szegény román lajosok buja és lehangoltsága oly örömrre változott át, hogy azt leírni képtelen vagyok; — egy szóval a Nyégen, Bodzaforduló, Kraszna, Oláhbon határszélig utvonl kiépítését az itteni lakosság oly örömmel fogadta, minőt még sohasem láttam.

En az itteni lakosság örömet teljesen méltányolom, mert csakis ezen utvonl megépítése képes az itteni mintegy 6-7000 léleksből álló lakosság existenciáját marandólag biztosítani, mert izolált és a hegyek közé lett beszorított fekvésüknél fogva minden napi kenyértök megszerzése végett a szomszédos Oláhbona van utalva.

Adja isten tehát, hogy m. kir. mérnök Sompek József urnak a szó alatti utvonl kiépítésének kezdeményezése napján tanusított eréllyel párosult buzgalma mindvégig lankadatlan maradjon s nyujtson segédelmet, hogy a mondot utvonl kiépítése mentől előbb befejezett tényé váljék, mert szilárd meggyőződésöm, hogy ezáltal nemcsak az itteni szegény lakosság anyagi helyzete javulna s existenciája állandólag biztosíthatni fog, sőt ezen mind hadászati, mind kereskedelmi szempontból fontos utvonl megnyitása megvács területén az ipart és kereskedést emelni fogja, illetőleg az ipar és kereskedelmi forgalomnak előnyös lendületet fog adni.

Bodza!*)

Felhívás.

T. Solyom Ferenc altajai jegyző urat fölhívom, hogy a „Nemere” 19-ik számában „egy atya” alírással közölt cikkre méltóztasson válaszolni.

Egy atya.

Legujabb.

Március 28. Montenegró félbeszakította Törökországgal az alkudozást.

Ignatiev Bécsben kijelenté, hogy Oroszország nem szövetségeseket keres, hanem csak tudni akarja, hogy a keleti kérdés vajjon europai, vagy csak orosz kérdés lesz. Berlinbe utazott.

Northcote az angol parlamentnek kijelenté, hogy a nemzetközi jegyzőkönyv még nincs véglegesen megállapítva; reméli, hogy husvét után e tárgybán kielégítő közleményeket tehet.

*) Szivesen látjuk.

Szerk.

VEGYES.

— A székely történeti pályadíj-alap ügyintéző bizottsága legközelebbi ülésén az elhunyt gr. Mikó Imre helyébe gr. Lázár Miklóst választotta elnöknek. E pályadíj-alap bevételeinek főszege 8194 frt 91 kr és 1 drb 100 frtos urbéri papír. Ebből Szabó Károlynak, ki a székely nemzet történetének megírásával megbízottat, anyaggyűjtésére 1000 frt utalványoztatott ki. A bizottság felkérte Szabó Károlyt, hogy gyűjtésének eredményéről évenként tegyen jelentést a bizottság elnökének.

— A „Székely mívelődési és közzgazdasági egyesület” első évkönyve 1876-ra igen érdekes tartalommal jelent meg. Szerkesztette az egyesület központi választmányá megbiztosából az egylet fardarhatatlan titkára Bozogány Aron ur. Tartalma: Előszó. — A székely mívelődési és közzgazdasági egyesület keletkezéséről s működéséről, Bozogány Aron egyt. titkártól. — A „Székely mívelődési és közzgazdasági egyesület” alapszabályai, Központi igazgatósága. Tagjainak névsora. Kimutatás az egylet vagyonáról. Székely-támad, Székely-bánja, Szász Károlytól. A székely kivándorlásról, Buzogány Arontól. A lentermelés fontossága hazánkban s különösen a székelyföldön, J. Péterfi Józseftől. — A Háromszéken felállítandó tonó-szövé intézet. B. A. tól. — Gazdasági és iparos szakoktatás a Székelyföldön, B. A. tól. — A Cseréy-féle múzeum Háromszéken, B. A. — Pályázat. — Kérelem az erdőszabályozás ügyében a képviselőházhhoz, Hájós Jánosól. A „Székely érdekek fejlesztésén a legönzetlenebbül munkálkodik — a székely érdekek fejlesztése körül máris feltűnő eredményeket mutathat fel. Azon egylettől, melynek élen egy köztisztelőben álló egyén, mint Hájós János ur áll, melynek választmányi tagjai át vannak hatva a székely érdekek iránti lelkesülés által, székely népjunk anyagi és szellemi előhaladását illetőleg sokat remélünk s ha ily eredménytelül folytatja, mit hiszünk, munkásságát tovább is, székely népjunk ez egyletben méltán legnagyobb jöltevezőjét fogja tekinteni.

— Haynald érsek újabb nagy áldozatot hozott a hazai tudományosságának. Elrendelte ugyanis, hogy a kalocsa érseki főgymnasiumnál saját költségére csillagda állíttassék, s már tudni is a kultuszminiszterrel, hogy e szándéka valóstására minden intézkedést megtőn. A csillagvizsgáló intézetek, — írja a „Hon”, melyből e hirt vettük, — melyek egyik főjelét képezik a nemzetek mívelődési fokának, nálunk az újabb időkben szomorú sorsra jutottak. A gellért-hegyi csillagvizsgáló torony éltűnt, ugy szintén a bicskei is, melyet Nagy Károly a tudomány színvonalának megfelelően szerelt fel, s mindkettőnek gazdag műszerei legnagyobb részt használatlanul hevernek; a károlyféléhvári és az egri csillagvizsgáló intézetek működése eltörpült, részben a vezető egyén hiánya miatt, s ha nem akadt volna egy derék lelkes hazafi Konkoly Thege Miklós, Magyarország ma e tekintetben példátlan sulydedt s hanyatlást mutatathatna. Meteorológiai intézetünk csak parányi kis részben képes e hiányt pótolni s a magyar ember, mint azt a hírlapi felszólalások több ízben tanusították is, szegényen gondolt többször arra, hogy e magasztos tudomány, a csillagászat nálunk annyira el van hanyagolva. Dr. Haynald Lajos, e tudományos főpap, kinek áldozatkészsége országiszerte ismeretes, e hiányon segíteni akarván elhatározta, hogy Kalocsán csillagvizsgáló intézetet állít fel. Az egész ország őszhangzó elismerése kíséri a tettet s ha van valami, mit ohajknt ezen ünneplés alkalommal is felemlítenünk lehetne, az csak az, vajha a fenköli szellemű érsek példáját köllegái s mindenek fölött az egri érsek s erdélyi püspök is utánozának.

— Torday négy tagból álló vándorszintársulata a felvidéki községeket is meglátogató, így Szentlélek községet, Bereck városát és K. Polját is. Ez utóbbi községben miú pártfogásban részesült, nem tudjuk, annyit azonban tudunk, hogy az említett társulat szincédulalordó egyéne J. . . y nerezetti személyben a k-polyáni román ritzu fiatal lelkész rokonára ismer-vén, így szólott hozzá: „Hát ősem, nem szegénylen a színészet által gyaláznai nemzetiségünket? nem tudsz más módon kenyeret keresni?” Mire a rokonbelletr találó felel: „Hát mitévő legyek? nem tudok semmiféle mesterséget, aztán már nagy is vagyok insanak állani.” Felel a rokon pap: „No, ha nem tudsz magadnak kenyeret keresni másképen, állj be finácnak; ott nem koldulsz és nem gyalázod nemzetiségünket.” — Csakugyan az ige megtestesült és a magyar vándor szintársulat szincédulát hordó tagját J-y személyében elveszté, mert most mint finánc szolgál nemzete disze és mívelődésére.

— Kiskászonban Dézsi Ferencnek neje jelen hó 26-án elhalálozván a keservesek a sütskégesek bevásárlására K. Vásárhelyre mentek. Az elhunytat saját ősi ruhájába felöltöztetve az ágyba fektetve hgyták — mire hazajöttek a hullát ráháított megfosztva találták.

— Egy polyáni volt székely kaplár, ki a 48-as években nemzete dalális férfia vala, azt, hogy ő mily derék székely huszár volt, jelen hó 15 én este be is bizonyítá. Ugyanis a kézi-vásárhelyi armopiacról ballagván hazafelé, jó állapotban levőnek tette magát. A K. Szentlélekre vezető utvonlon bizonyos száraz-pataki emberek utólérték és egyik személy oly jó szívellyeséget tanusított a jó állapotban látszó székely huszár iránt, hogy lovára fel is ütteté, megszavánv a nagy lics-pocsban való utazót. Beszélgetve addig utazgatának, míg az elváló helyig Szentlélekre értek; itt a volt székely huszár a hó hátán megköszönni kezdé a vele jött atyáinak szívellyességét, miközben meg-